TURBINY WODNE systemu FRANCIS'A

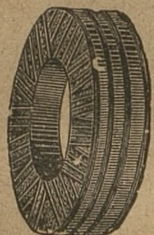
o wysokim współczynniku pożytecznego działania mało wrażliwe na zmienny przepływ wody, silnej budowy z pokrywą, spoczywającą na jednolitych z dolną obsadą ramionach, zabezpieczających przesunięcia się pokrywy. Łożysko samosmarujące się na pracę poosiową i poprzeczną. Termin i cena ścisłe·

Ł. Warwasiński, J. Wojakowski i S-ka

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza

w Nowo-Radomsku. 11

Fabryka istnieje od 1880 r.

Józef Lewiński Włocławek

FABRYKA KAMIENI MŁYŃSKICH

poleca znakomitej dobroci:

Kamienie Francuskie Naturalne

złożone z oddzielnych sztuk oryginalnego francuskiego La Ferté kwarcu

KAMIENIE SZTUCZNE:

Kwarcowe z najlepszego francuskiego kwarcu. Kwarcowo-Szmerglowe i Szmerglowe.

KAMIENIE PIASKOWE SZTUCZNE. 13

Fabryka Silników

„DEUTZ"

Wykonywa jako specjalność:

Silniki na gaz ssany
Gazownie na torf, koks, odpadki drzewne i trociny

Silniki Diesela najnowszej konstrukcji bez kompresora
Lokomotywy Spalinowe

Przedstawicielstwo w Firmie **„Silniki Spalinowe"** Sp. z ogr. odp.

Warszawa, Mazowiecka 7. Telefon 163-73. 42

Rok VII. Warszawa, 31 maja 1925 r. № 10

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

Redakcja i Administracja: Warszawa, Nowy-Świat 70, skrz. poczt. 68, tel. 277-45.

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

Warunki prenumeraty: Dla członków Zw. Mł. Pol. kwartalnie 4 zł. Dla nie członków " 6 "

1615 numer naszego konta w P. K.O.

Konto czekowe Zw. Młyn. Pol. i Red. „Młynarza Polskiego" w P. K. O. Nr. 1615.

Ziarna zbożowe i ich przetwory młynarskie i piekarskie.

(Ciąg dalszy)

3. Tłuszcze.

Ponieważ tłuszcze stwarzają w organizmie wielkie zbiorniki energji potencjalnej, gdyż 100 gramów tłuszczu daje 920 kalorji, więc im więcej tłuszczu spożywa się to tem mniejsze ilości pokarmowe są potrzebne dla podtrzymywania i odbudowywania danego organizmu; ciała bowiem białkowe i węglowodany, z powodu mniejszej ich wartości kalorycznej, a po części także przez sposób ich przyrządzania dla celów pokarmowych, wymagają znacznie większych ilości objętościowych dla osiągnięcia równoznacznego wyniku kalorycznego z tłuszczem.

Toteż bogaty w tłuszcze pokarm, z jednej strony posiada pierwszorzędne znaczenie odżywcze dla organizmu ludzkiego, z drugiej zaś strony, spożywany w nadmiarze może sprowadzać także szkodliwą otyłość, co przy pokarmach ubogich w tłuszcz nie miewa miejsca; przy stałem wszakże spożywaniu zbyt ubogich w tłuszcz pokarmów utrzymywanie organizmu w jego normalnie zdrowotnym stanie staje się bardzo trudnem, a często nawet zupełnie niemożliwem. Dla utrzymania należytej harmonji odżywczej w organizmie ludzkim powinny być dostarczane mu tylko takie ilości tłuszczu, jakie odpowiadają najlepiej jego indywidualnemu ustrojowi organicznemu i trybowi jego życia.

Przeciętne zawartości w gramach tłuszczów w 1 kg. suchej substancji ziarn zbożowych i ich przetworów są następujące:

Gatunek ziarna	Ziarna pełne	Ziarna obłuskane	Kasza	Mąka	Pieczywo
1. Pszenica . .	18	10	2	11	9
2. Żyto	16	9	—	14	11
3. Jęczmień . .	20	27	24	14	—
4. Gryka . . .	27	19	24	15	—
5. Proso . .	40	44	44	37	—
6. Owies . . .	53	75	59	68	—
7. Kukurydza .	41	—	10	31	—
8. Ryż	8	5	5	7	—

4. Fosfór.

Z ciał mineralnych, jakie zawierają w sobie pokarmy, pierwszorzędne znaczenie dla organizmu ludzkiego posiada fosfór.

Poza przejściową twórczością masy kostnej, zębnej i rogowej podczas rozrastania się organizmu

do czego potrzebny jest fosfór w znacznych ilościach, stała obfita zawartość fosforanów w substancji nerwowej i w jądrach tkankowych, wskazuje na wielką rolę tego składnika organizmu ludzkiego dla nadawania mu potrzebnych sił muskularnych.

Fosfór dostaje się do organizmu normalnie pod postacią fosforanów (P_2O_5), zawartych w materjałach spożywczych.

Minimalne dzienne zapotrzebowanie fizjologiczne fosforu przez dorosły organizm ludzki wynosi 1 — 2 gramów, odpowiadających 2,3—4,6 gramów fosforanu, natomiast normalnie powinno ono wynosić 2 — 3 gramów, odpowiadających 4,6 - 6,9 gramów fosforanu.

Liczne badania naukowe wykazały, że przy odżywianiu się ogólnie obecnie rozpowszechnionem pieczywem białem sprowadza przeciętną utratę około ²/₃ zawartości fosforanu w ziarnie, natomiast normalne spożywanie pieczywa, sporządzanego z miałkiej mąki, otrzymywanej odrębnym sposobem mielenia pokrywa w zupełności wymagane przez organizm ilości fosforanu.

Przeciętne zawartości w gramach bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5) w 1 kg. suchej substancji ziarn zbożowych i ich przetworów są następujące:

Gatunek ziarna	Ziarno pełne	Ziarno obłuskane	Kasza	Mąka	Pieczywo
1. Pszenica . .	9.40	4.72	3.30	4.24	3.60
2. Żyto	12.00	5.24	—	4.77	4.60
3. Jęczmień . .	8.77	7.72	6.31	5.26	—
4. Gryka . . .	11 68	9.20	9.20	5.35	—
5. Proso . . .	11.20	10.40	10.40	—	—
6. Owies . . .	10.68	7.47	7.12	5.69	—
7. Kukurydza .	6.38	—	5.01	3.19	—
8. Ryż	3.65	3.24	3.24	2.40	—

5. Potas (K).

Drugim z kolei ciałem mineralnem, posiadającem ważne znaczenie dla normalnie odżywiającego się organizmu jest **potas**, spożywany również w związku z innymi pokarmami, zwykle jako **tlenek potasu (K_2O).**

Dla utrzymania w zdrowym stanie organizmu dzienne zapotrzebowanie potasu w stosunku do białka powinno byś 1 : 15, tj. organizm wymaga 15 razy więcej białka, aniżeli potasu, tak np. na 100 gramów spożywanego białka powinno przypadać około 7 gramów potasu.

Długotrwały niedostatek potasu w organizmie spowodowany np. stałem jednostronnem odżywianiem się obłuskanym ryżem sprowadza choroby, zwane skorbutem i „beri-beri", podczas gdy nadmiar potasu, powstający np. z nadmiernego jednostronnego odżywiania się kartoflami, sprowadza szkodliwe, niekiedy nawet trujące działanie, na system nerwowy i na serce.

Dla normalnego odżywiania organizmu przyjmuje się dzienną wartość kaloryczną spożywanych pokarmów na 2.500 kal., a w tem powinno być przeciętnie 70 gramów białka o fizykalnej wartości kalorycznej 400 kal., a których 15 ta część, tj. 4,6 gramów, powinien stanowić potas.

Fizjologiczne zaś minimum potasu wynosi 4 gramy dziennie, a dla przyswojenia przez organiczne 4 g. potasu potrzebne są następujące spożycia:

1. Kartofle o wartości kalorycznej		619 kal.		690 gram.
2. Mąki jęczmiennej o wartości kalor.		2130 kal.		665 „
3. Ryżu obłuskanego	„ „	2167	„	655 „
4. Mąki owsianej	„ „	2203	„	650 „
5. Mąki pszennej (z całego ziarna)	„ „	2506	„	770 „
6. Mąki żytniej (z całego ziarna)	„ „	2560	„	800 „
7. Mąki kukurydzowej	„ „	3646	„	1.100 „
8. Mąki żytniej jądrowej	„ „	3747	„	1.150 „
9. Mąki pszen. zwykłej	„ „	4259	„	1.270 „
10. Mąki pszen. wybor.	„ „	8750	„	2.540 „

Przeciętne zawartości w gramach tlenku potasu (K_2O) w 1 kg. suchej substancji ziarn zbożowych i ich przetworów są następujące:

Gatunek ziarna	Ziarno pełne	Ziarno obłuskiwane	Kasza	Mąka
1. Pszenica . .	5.61	3.12	2.18	2.70
2. Żyto	6.74	3.85	—	3.21
3. Jęczmień . .	5.17	4.55	3.72	3.10
4. Gryka . . .	5.54	4.38	4.38	2.54
5. Proso . . .	—	—	—	—
6. Owies . . .	5.32	3.75	3.58	2.86
7. Kukurydza .	4.17	2.08	2.07	2.08
8. Ryż	1.57	1.40	1.40	1.05

6. Wapień (Ca) i magnez (Mg).

Tak w świecie roślinnym, jak i zwierzęcym niema żadnej organicznej tkanki komórkowej, któraby niezawierała w sobie wapnia, to też ciało to mineralne stanowi konieczną część składową pokarmu, a jako dzienne minimum dla organizmu ludzkiego oblicza się na 2 gramy, podczas gdy najwyższa granica wapnia nie powinna przekraczać 7 gramów, po za którą oddziałuje on szkodliwie na organizm.

Wapień, tak samo jak poprzednie sole mineralne spożywa się w związku z innymi pokarmami, jako tlenek wapnia (C_2O), to też przy dobrowolnie wybranem odżywianiu się, w którem przeważają ubogie w wapień pokarmy, jak: mięso, kartofle, pieczywo tłuszcze i potrawy mączne, a mleko, ser, jarzyny, jako znacznie więcej zawierające w sobie wapnia, są w zbyt małych ilościach spożywane, powstaje szkodliwy dla organizmn niedostatek tego ciała mineralnego.

Najnowsze wszakże badania naukowe stwierdzają, że przy oznaczeniach potrzebnej dla organizmu wysokości zapotrzebowania wapnia powinien być równorzędnie uwzględniany także stosunek jego do spożywanego **magnezu**, ponieważ normalna tkanka komórkowa jest bogatszą w wapień, aniżeli w magnez, to też **normalne dzienne zapotrzebowanie magnezu przez organizm dorosły nie powinno przekraczać 1,5 grama, gdyż nadmiar jego paraliżyje sprawność systemu nerwowego, a jako niezawodny fizjologiczny środek, neutralizujący taki stan rzeczy jest odpowiednio zwiększone dostarczanie organizmowi wapnia**, co też przy przeważnem odżywianiu się pokarmami bogatszymi w **tlenki magnezu (MgO)**, jak mleko,ser i jarzyny (osobliwie strączkowe), potrzebne dzienne zapotrzebowanie wapnia może przekraczać **1.5 grama, gdyż nadmiar jego paraliżuje spra-** ponad 10 gramów.

Przeciętne zawartości w gramach tlenków wapnia (CaO) i magnezu (MgO) w 1 kg. suchej substancji ziar zbożowych i ich przetworów są następujące:

Gatunek ziarna	Ziarno pełne		Ziarno obłuskane		Kasza		Mąka	
	CaO	MgO	CaO	MgO	CaO	MgO	CaO	MgO
1. Pszenica . .	0.57	2.17	0.32	1.21	0.22	0.84	0.28	1.08
2. Żyto	0.60	2.35	0.31	1.23	—	—	0.29	1.12
3. Jęczmień . .	0.65	2.20	0.57	1.93	0.46	1.58	0.39	1.32
4. Gryka . . .	1.05	2.97	0.83	2.35	0.54	2.35	0.48	1.36
5, Proso . . .	—	—	—		—	—	—	—
6. Owies . . .	1.08	2.13	0.75	1.49	0 22	1.42	0.57	1.13
7. Kukurydza .	0.30	2.17	—	—	0.24	1.70	0.15	1.08
8. Ryż . . .	0.36	0.97	0.32	0.86	0.32	0.86	0.24	0.64

Pozostałe nieznaczne zawartości ziarn zbożowych i ich przetworów, jak **tlenek sodu (Na_2O), krzemionka (SiO_2), tlennik żelaza (Fe_2O_3), bezwodnik kwasu siarczanego (SO_3) i chlor (Ce)**, posiadają tak nikłe znaczenie odżywcze, jako składniki ciał pokarmowych, że nie były szczególniej badane naukowo.

F. Własności pokarmowe przetworów ziarnowych i pieczywa w stosunku do stopnia wymiału części mącznych.

Ponieważ ogólnem zasadniczem zadaniem młynarstwa zbożowego jest przemiał pszenicy i żyta, podczas gdy wyrób kasz innych ziarn zbożowych stanowi odrębny dział młynarstw, zw. „kaszarstwem“, więc tylko produkty mączne z pszenicy i żyta, jako pochodzące z przemiału pełnych tych ziaru i służąc do ogólnego wypieku normalnego pieczywa, zostały szczegółowiej zbadane naukowo; obecnie zaś otrzymywanie mąki przy wyrobie kasz, jako nienadające się do wypieku zwykłego pieczywa, a mogące być tylko dodawane w pewnej domieszce do mąki pszennej lub żytniej, były tylko ogólnikowo badane , od względem zawartości ich ciał składowych, co też w poprzednich wykazach analitycznych zostało już podanem.

Stosowane obecnie systemy mielenia pszenicy i żyta sprowadzają się do otrzymywania z ziarn zbożowych jednego lub kilku gatunków mąki, przeznaczonej na zwykłe pieczywo z pozostałości w postaci otrąb, idących na karm zwierzęcy.

Mąka pochodząca z jądra ziarnowego z przeważną zawartoscią krochmalu, posiada wybitnie odmienny skład chemiczny od części otrębowych, pochodzących z łuski ziarnowej, obfitującej w drzewnik, ciała białkowego, tłuszcze i sole mineralne.

(c. d. n.).

Kronika.

DO PP. WŁAŚCICIELI MŁYNÓW! APEL PONOWNY.

W numerze 8 „Młynarza Polskiego" z dnia 30 kwietnia b. r. w dziale z życia Związkowego zwracaliśmy się do ogółu pp. właścicieli młynów z gorącą prośbą o umożliwienie słuchaczom szkoły Przemysłów Rolnych w Bydgoszczy praktyki w swych młynach.

Dotychczas wpłynęło zaledwie kilka zgłoszeń od bardziej rozumiejących własny interes pp. młynarzy, jak również dbających o dobro młodzieży — tej przyszłości naszej.

Wiadomo, że nauki kończą się w końcu maja względnie w początkach czerwca, a więc do tego czasu prosimy usilnie pp. właścicieli i dyrektorów o łaskawe zainteresowanie sę odezwą i możliwie najszybsze zażądanie praktykantów.

Nie pozwólmy, ażeby młodzież nasza po skończeniu nauki zmuszona była wracać do domu, rozgoryczona na swych przyszłych szefów; nie odtrącajmy tak ochotnie zaofiarowanej pracy.

Zgłoszenia o praktykantów prosimy kierować na imię prof. Stanisława Małyszczyckiego pod adresem ul. Kopernika 4, Bydgoszcz.

PROJEKTOWANE KURSY DOKSZTAŁCAJĄCE DLA HANDLU DRZEWEM I ZIEMIOPŁODAMI PRZY IZBIE PRZEM. HANDL. W BYDGOSZCZY.

W tych dniach odbyła się w bydgoskiej Izbie Przemysłowo - Handlowej konferencja w sprawie otwarcia przy Liceum Handlowem Kursu przygotowującego specjalistów w dwóch dziedzinach handlu, najwięcej aktualnych w Polsce, mianowicie w handlu drzewem i ziemiopłodami. Chodzi o to, aby obie te gałęzie handlu posiadały obok wytrawnych sił technicznych, także zdecydowanie zawodowo przygotowane siły komercjalne i w ten sposób utrzymały się na należnej im wyżynie.

W konferencji wzieli udział, oprócz członków Kuratorjum Liceum, przedstawiciele handlu drzewem i ziemiopłodami, p.p. Fr. Borsuk, J. Formanowicz, inż. St. Małyszczycki, K. Nawrocki, Z. Rzymkowski, R. Sambergier i St. Strzelecki. Dyrektor Skalski przedstawił program Kursu, który dzielić się

ma na trzy wydziały: ogólno-handlowy, obowiązujący wszystkich słuchaczy, oraz do wyboru, wydziały drzewny i ziemiopłodów.

Głównymi przedmiotami wydziału drzewnego będą: towaroznawstwo drzewa i jego produktów, technika wyrębu, tarcia, przechowywania i przewozu, miernictwo i kalkulacja, technika handlu drzewem, encyklopedja leśnictwa, organizacje zawodowe.

Na wydziale ziemiopłodów wykładać się będzie: towaroznawstwo ziemiopłodów i ich produktów, technikę zbioru, czyszczenia, przemiału i przechowywania, technikę handlu ziemiopłodami, encyklopedję rolnictwa i organizacje zawodowe.

Nauka ma być całoroczna, praktyka w miejscowych przedsiębiorstwach ma zajmować poważne miejsce, a wykłady spoczywać będą w rękach specjalistów. Warunki przyjęcia w charakterze słuchacza zwyczajnego Kursu jest ukończenie pełnego gimnazjum; bez tego cenzusu można być hospirantem Kursu.

Wszyscy uczestnicy Konferencji uznali wielką celowość Kursu i podkreslili, że właśnie Bydgoszcz nadaje się doskonale na siedzibę tego rodzaju uczelni, która powinna ściągać z całej Polski młodzież, pragnącą specjalizacji w powyższych dwóch kierunkach. Nadto obecni przedstawiciele tych zawodów przyrzekli jaknajwydatniejszą pomoc w pracach organizacyjnych.

STAN ZASIEWÓW.

Główny Urząd Statystyczny na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych podaje do wiadomości co następuje:

Miesiąc kwiecień pod względem temperatury był naogół na terenie całej Polski dość jednostajny i względnie ciepły, gdyż średnia temperatura miesiąca, wahając się około 8 — 9, wykazała odchylenie powyżej normy $^1/_2{}^0$—$1^1/_2{}^0$. Pomimo to ilość ciepła potrzebna dla rozbudzonej już dobrze wegetacji była za mała, co szczególnie dało się odczuć w południowej części kraju. Co się tyczy opadów, to i pod tym względem kwiecień i połowa maja, nie były całkowicie sprzyjające dla rolników, gdyż wystarczająca ilość opadów wykazała tylko północną część Polski, w całym zaś kraju opady wtym czasie były niedostateczne i dosięgły zaledwie 50⁰—80⁰ normalnej ich ilości, oprócz rejonów północno-wschodnich i północno-zachodnich. Niedość pomyślne warunki atmosferyczne nie odbiły się jednak ujemnie na stanie zasiewów ozimych, który w porównaniu z poprzednim miesiącem nie uległ pogorszeniu i dla całej Polski w stopniach kwalifikacyjnych (5-oznacza stan wyborowy, 4-dobry, 3-średni przeciętny, 2-mierny, 1-zły) przedstawiał się w sposób następujący:

pszenica ozima	3,4
żyto ozime	3,4
jęczmień ozimy	3,4
rzepak ozimy	3,4
koniczyna	3,3

Trochę niższą kwalifikację otrzymały oziminy w południowych województwach, naogół jednak zasiewy przedstawiają się w całej Polsce jednostajnie i zadowalniająco.

POCZTA POLSKA W GDAŃSKU.

Wiadomo, że sprawa poczty polskiej w Gdańsku, urządzonej w całym potrzebnym do tego celu aparatem (biuro, listowi, skrzynki i t. p.) na zasadzie Traktatu Wersalskiego i umowy polsko gdańskiej, została zakwestjonowana przez Senat Gdański i wysokiego Komisarza Ligi Narodów.

Sprawa ta skierowana została do Ligi Narodów, zaś ta ostatnia odesłała ją do Międzynarodowego Trybunału w Hadze. Trybunał ten przez kilka tygodni badał sprawę i nareszcie w dn. 16 maja ogłosił wyrok, w którym stwierdził, że Polska posiada zupełne i całkowite prawo urządzenia poczty w Gdańsku, i że ludność Gdańska ma prawo korzystania z poczty polskiej oraz że zarządzenia wysokich komisarzy są bezpodstawne.

Trybunał w Hadze, najwyższa instytucja w świecie, wypowiedział się całkowicie i bez żadnych zastrzeżeń na korzyść polskich uprawnień — zatem całkowite nasze zwycięstwo.

Jakkolwiek sam spór o pocztę jest w zasadzie drobny, lecz ważny z tego względu, że cały szereg naszych bezspornych praw w Gdańsku jest pomniejszanych lub kwestjonowanych czy to przez prusaków gdańskich czy to przez Wysokiego Komisarza. Wszystkie te uprawnienia niby to sporne, a w gruncie rzeczy nie wyzyskane przez nas, muszą być zrewidowane, aby Polska mogła w całej pełni korzystać z portu gdańskiego, do czego ten port w,g traktatu wersalskiego został przeznaczony.

Opinja Trybunału haskiego zostanie zakomunikowana Lidze Narodów i sprawa poczty polskiej w Gdańsku będzie załatwiona ostatecznie na czerwcowej sesji Ligi.

ULEPSZONE SZKŁO.

Szkło, produkt pochodzący ze stopienia minerałów, jest materją przezroczystą, odporną na działanie czynników chemicznych, nadających się przytem doskonale do wytwarzania naczyń różnych kształtów.

Dotychczas trudno było udoskonalić szkło tak, aby jednocześnie było ono odporne na zmiany temperatury i wytrzymałe na mocniejsze uderzenia.

Umysł ludzki pracuje bezustannie nad wynalezieniem takiego szkła i doszedł do wprost nadzwyczajnych wyników. Dzięki systematycznym pracom prowadzonym przez szereg lat udało się urzeczywistnić wyrób szkła posiadającego największą odporność na raptowne i znaczne zmiany temperatury, z drugiej zaś strony posiadającego wielką wytrzymałość na uderzenia, mianowicie pięciokrotnie wyższą niż najlepsze szkło dotychczas wyrabiane i szkło takie nazwano „Pyrex“.

Licencję na wyrób szkła „Pyrex“ posiada wielki syndykat szklany st. Gobain we Francji, który zaopatruje rynek europejski nie tylko w szkła laboratoryjne, lecz dostarcza w olbrzymiej ilości naczynia szklane do użytku domowego.

Na rynku mamy już garnki, patelnie i wszelkie naczynia kuchenne, które doskonale nadają się do smarzenia, gotowania, pieczenia i odgrzewania potraw. Możność płókania naczyń Pyrex wrzącą wodą zapewnia doskonałą higienę kuchni.

Na razie z powodu wysokiej ceny tych przedmiotów, nabycie ich przedstawia duże trudności, przyjdzie jednak moment, że produkcja będzie tańsza i wtedy każda z gospodyń będzie miała możność zaopatrzyć się w te niezbędne naczynia i tym samem wyrugować dotychczas używane garnki żelazne czy też emaljowane, trudne do czyszczenia i stale odpryskujace.

Dział prawno-informacyjny.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SKARBU, PRZEMYSŁU I HANDLU ORAZ ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

z dnia 19 maja 1925 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. 52).

Rozporządzeniem tym znacznie podniesiono — od 300% do 600% cło na różne towary sprowadzone z zagranicy a mianowicie: warzywa, owoce, wyroby cukiernicze, sery, kawior, futra, skóry, obuwie, ubrania, bieliznę, wyroby drewniane, kamienie nieobrobione, kamienie szlachetne, wyroby porcelanowe, złote, platynowe, wozy, przybory piśmienne i t. d.

Cło podniesiono w tym celu, ażeby utrudnić sprowadzanie towarów i materjałów z krajów taniej produkujących, a tym samym umożliwić wytwórczość tych artykułów na miejscu. Tym samym wzmoże się wytwórczość kajowa, a w dużej mierze zatrzyma się w kraju dużą ilość walut zagranicznych.

EGZEKUCJE PODATKOWE.

Z powodu skarg ze sfer poselskich na pobieranie kosztów egzekucyjnych za każdą czynność egzekucyjną dokonaną w celu ściągnięcia należności, jak również przeprowadzenia licytacji majątku ruchomego bez uprzedniego ogłoszenia, p. Minister Skarbu rozesłał do izb skarbowych przypomnienie, iż 5 procentowa opłata za czynności egzekucyjne przy ściąganiu zaległości podatkowych stanowić winna całkowite odszkodowanie Skarbu za wszystkie czynności egzekucyjne podjęte celem ściągnięcia danej zaległości podatkowej. Nadto przypomniano urzędom podatkowym, iż sprzedaż licytacyjna zajętych ruchomości przeprowadzana może być nie inaczej, jak po uprzedniem należytem ogłoszeniu o mającej się odbyć licytacji.

Ogłoszenie licytacji dokonane być winno w sposób w przepisach dzielnicowych przyjęty. Z treścią tych przepisów powinni być należycie zaznajomieni przez inspektorów Skarbowych urzędnicy kierujący egzekucją.

ULGI PODATKOWE NA KRESACH.

Minsterjum Skarbu poleciło izbom Skarbowym w Brześciu, Białymstoku, Łucku i Wilnie, aby mając na uwadze trwający stan zniszczenia i nieuporządkowania gospodarstw rolnych na kresach wschodnich, przy wymiarze podatku dochodowego na rok 1925 — stosowały do właścicieli gospodarstw rolnych reskrypt Ministerjum Skarbu z dn. 15 maja 1924 roku, dopuszczający potrącenie od dochodu podatkowego wydatków na odbudowę zniszczonych gospodarstw. Ulga ta dotyczy wyłącznie gospodarstw rolnych w obrębie działalności izb Skarbowych w Brześciu, Łucku, Wilnie i Białymstoku.

ULGI CELNE.

W związku z ogłoszonym w Dz. Ust. Rz. P. Nr. 39 z dn. 11 kwietnia 1925 r. poz. 272 rozporządzeniem o ulgach celnych, nastąpiły pewne zmiany i sprostowania, a mianowicie:

1). rozporządzeniem z dnia 2 maja 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 44 z dn. 4.V 25 r. poz 309) zarządzono, **skreślenie ustępu drugiego w paragrafie 2-im podanego na wstępie rozporządzenia t. j.** skreślono słowa: „powyższe zarządzenie może być stosowane tylko w stosunkach z państwami, którepodpisały z Polską konwencję handlową.

Następnie tymże rozporządzeniem zmieniono tekst pierwszego zdania, drugiego ustępu, paragrafu trzeciego. Zamiast słów: „Nadto ulgi, o których mowa w par. niniejszym, mogą być udzielane tylko w stosunkach z państwami, które podpisały z Polską konwencje handlowe" winno być: **Wszelkie ulgi, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, mogą nie być stosowane względnie udzielane w stosunkach z państwami, które nie podpisały z Polską konwencyj hadlowych, a to zależnie od decyzji Ministra Skarbu".**

2). Rozporządzeniem z dnia 9 maja 1925 r. (Dz. Ust. 49 z dnia 15.V25 poz. 342) sprostowano drugie zdanie, drugiego ustępu w paragrafie 3-im z dnia 11 kwietnia 1925 r. o ulgach celnych po wyrazach: „będą udzielane ulgi celne", wstawiono wyrazy: **„Za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu".**

Ustęp ten otrzymuje brzmienie następujące: **„Do towarów, na które będą udzielane ulgi celne zapozwoleniem Ministra Skarbu, należy dołączyć przy przywozie świadectwa pochodzenia wystawione, podług ostatnich przepisów, dotyczących świadectw pochodzenia".** (Zaopatrzone w wizę konsularną).

NOWELIZACJA PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Komisja Skarbowa obradowała w tych dniach nad art. 3 noweli o podatku przemysłowym (obrotowym) który to art. zmienia postanowienia art 6 dotychczasowej ustawy z dn. 14 maja 1923 r.

Po przemówieniu referenta przystąpiono do głosowania nad poszczególnemi stawkami procentowemi i uchwalono w drugiem czytaniu co następuje:

Podatek od obrotu handlu towarowego, instytucji kredytu długoterminowego, instytucji ubezpieczeniowych dla robót i dostaw wykonywanych jako przesiębiorstwa samoistne, przedsiębiorstw przemysłowych wytwarzających wyroby z cudzych materjałów oraz dla zajęć przemysłowych i samodzielnych wolnych zajęć zawodowych ma wynosić 2%.

Dla przedsiębiorstw, wydobywających lub przetwarzających surowce — 1%.

Dla przedsiębiorstw komisowych od zarobku brutto — 3%.

Dla pośredników handlowych od obrotu — 5%.

Podatek luksusowy został zniesiony całkowicie.

Dla instytucji kredytu długoterminowego (bankowych) — 3%.

Dla handlu artykułami pierwszej potrzeby oraz dla handlu surowcami niezbędnemi dla rozwoju przemysłu i rolnictwa krajowego — ½%.

Dla przedsiębiorstw detalicznej lub drobnej sprzedaży artykułów spożywczych i pierwszej potrzeby — 1%.

Pozatem Komisja Skarbowa przyznała pp. ministrowi Skarbu, Przemysłu i Handlu prawo obniżania stopy podatku z 2% do 1% od obrotu przedsię-

biorstw handlowych ze sprzedaży hurtowej, oraz dla skupu zawodowego i samoistnego wykonywania dostaw.

Zgłoszono kilka wniosków mniejszości, między innemi wniosek o zasadnicze unormowanie podatku przemysłowego na 1%.

Przedstawiciel rządu zwalczał odnośne wnioski, motywując żądanie 2% tem, iż Skrab Państwa miałby przez zniżenie stopy z 2% na 1% ubytek kilkudziesięciu miljonów złotych.

Projektowana reforma podatku przemysłowego (obrotowego) ma na celu spowodowanie obniżenia cen na rynku wewnętrznym, a tem samem zniżkę kosztów utrzymania

Z życia związkowego.

SPRAWOZDANIE.

Z POSIEDZENIA ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH ODBYTEGO W DNIU 14 MAJA 1925 R. W LOKALU ZWIĄZKU, PRZY UL. N. ŚWIAT 70.

Obecni: p. prezes Pytlewski, wiceprezesi pp. W. Suchodolski i W. Stawnicki, dyr. Rutkowski M. dyr. J. Płodowski i Włodarski.

Przewodniczył: p. prezes Pytlewski.

Sekretarzował: p. F. Lewandowski.

Porządek dzienny:

1). Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania;

2). Sprawozdanie za okres ubiegły;

3). Zatwierdzenie bilansu za rok 1924;

4). Zatwierdzenie preliminarza budżetowego za kwartał II-gi 1925 r.

5). Termin Walnego Zebrania Delegatów Oddziałów Zw. Mł. Pol.;

6). Wolne wnioski.

Protokół z poprzedniego zebrania Zarządu Głównego odczytano i przyjęto bez zmian i zastrzeżeń.

Sprawozdanie z działalności Związku za okres sprawozdawczy wygłosił p. Dyr. M. Rutkowski.

Na wstępie p. Dyr. M. Rutkowski zaznaczył o przyjeździe i działalności delegatów różnych dzielnic wszystkich organizacji młynarskich, zebranych w celu naradzenia się nad poprawą wytworzonej i przewlekającej się stagnacji w młynarstwie. Wyłoniona delegacja w memorjale skierowanym do p. Premjera, a w odpisie do kilku Ministrów zaznaczyła, że chcąc wyjść z dzisiejszego ciężkiego kryzysu w jakim młyny się znalazły, należałoby, jak najrychlej reaktywować cło na mąkę, udzielić kredytów, na zakup zboża, obniżyć taryfę kolejową na sprowadzane zboże, i podnieść stawki taryfowe, kolejowe na sprowadzaną mąkę. Zarządzenia rządowe idące po linji memorjału bezwględnie przyczyniłyby się do złagodzenia kryzysu.

W czasie pertraktacji z osobami miarodajnemi wyjaśniono, że cła na mąkę reaktywować nie można, wobec wyraźnego brzmienia ustawy z dn. 14-go kwietnia r. b. w której wskazano, że zniesione cło na mąkę obowiązywać ma do dn. 1-go sierpnia 1925 r. Natomiast, co do taryf kolejowych, takowe dałyby się odpowiednio zmodyfikować. W tym celu poczyniono zaprojektowanie odpowiednich zarządzeń. Przeciw tym projektowanym zarządzeniom zaprotestowało przedstawicielstwo młynów kaliskich, które uważało, że przystosowanie ulgowych taryf na importowane zboże na dalekie dystanse, dzielnice inne dalej położone znalazłyby się w sytuacji uprzywilejowanej, posiadając surowiec tańszy. Uzgodnienie stanowiska przedstawicieli młynów kaliskich i innych okolic jest w toku.

Poważną sytuację w młynarstwie potęguje bardziej stanowisko, jakie zajmuje Komisja dla badania cen, która nie chce zdecydować się na wydelegowanie specjalnej komisji dla określenia faktycznych kosztów przemiału zboża; ustalenia ceny mąki i zarobku młyna. Komisarz do Walki z Drożyzną utrzymuje, że oferta jednego z młynów złożona w swoim czasie G. U. Z. i wskazująca 2.15 zł. za przemiał 1 q. jest miarodajna i obowiązująca dla pozostałych młynów.

Z kolei przeszedł sprawozdawca do kwestji obalenia w Komisji Sejmowej projektu rządowego o ograniczeniu przemiału zaznaczając, że wynik ten był osiągnięty w znacznej mierze staraniami i wyczerpującemi wyjasniemiami Związku Młynarzy Polskich.

Również sprawozdawca poruszył kwestję ułatwienia w sprowadzaniu z zagranicy zboża potrzebnego młynom. W tym celu zawiązano kontakt z importerem gdańskim dla ewentualnego sprowadzenia większej ilości zboża.

Omówiwszy powyższe sprawy mówca przeszedł do listu Zw. Kupców Polskich zapraszającego Związek Mł. Pol. na członka z uwagi na zorganizowanie w tymże Związku Sekcji Zbożowej. Udział członkowski zażądano 200 złotych. Na co Związek Mł. Pol. zauważył, że Związek jako instytucja nie hadlująca zbożem, a następnie utrzymująca się ze składek, nie może płacić 200 zł. rocznie, najwyżej może wnieść tytułem składki 50 zł. Na kwotę tą Związek Kupców Polskich zgodził się i Związek Mł. Pol. wciągnięto na listę członków.

W końcu Dyr. Rutkowski omówił sprawy organizacyjne Związku i Oddziałów zaznaczając, że zainteresowanie się sprawami Związku zmiejszyło się znacznie. Równolegle z tem idzie zmniejszenie się wpływów Związkowych. Oddziały nie wykazują żywszej działalności. Brak zainteresowania się działalnością Oddziałów nietylko osłabia ich rozwój, lecz ujemnie wpływa na sytuację finansową Związku. Z tego względu wystosowano odezwy w „Młynarzu Polskim", do wszystkich członków i Oddziałów, aby bardziej interesowali się swym Związkiem, Oddziałem i koniecznością regulacji wpłaty składek zaległych i bieżących.

W czasie okresu sprawozdawczego zorganizowano Oddziały w Sierpcu i Łęczycy, i ożywiono działalność Oddziału Ciechanowskiego.

Na tem p. Dyr. Rutkowski sprawozdanie zakończył.

Z kolei zabrał głos p. W. Stawnicki utrzymując, że poza ważnością wzbronienia sprowadzania mąki bez cła i konieczności obniżenia taryf kolejowych na sprowadzane zboże, najważniejszym czynnikiem sprowadzającym złagodzenie kryzysu panującego, jest wystaranie się i otrzymanie kredytu taniego. W tym celu należy wystąpić z wnioskiem ażeby przyznane dotychczasowe kredyty na zakupy mąki przerzucić na zakup zboża, gdyż jest to sprawa paląca.

Postanowiono o kredyt dla młynów handlowych wystąpić.

Po wyczerpaniu tego tematu sprawozdawczego, przystąpiono do drugiego punktu porządku dziennego, do zatwierdzenia bilansu za rok ubiegły.

Ogólny r-k wpływów i wydatków przedstawia się w sposób następujący:

Ogółem wpływy wyniosły za rok operacyjny 1924 — zł. 26.661.33.

Wydatki za rok 1924 — 23.130.62.

Nadwyżka wpływów okazała się 3.530.71. Bilans przyjęto.

Przyczem Dyr. J. Płodowski zaznaczył, że otrzymana nadwyżka jest wynikiem nadzwyczajnej oszczędności w wydatkach na utrzymanie personelu i kosztów administracji. Nadto, że wpływy ważniejsze były osiągnięte od młynów za uzyskane prawo wywozu otrąb.

Bilans będzie sprawdzony przez Komisję Rewizyjną.

Przystąpiono do przejrzenia preliminarza budżetowego na II-gi kwartał r. b. Przewidziane wpływy na 7.800 zł. i wydatki na 7.750 zł. zaakceptowano.

W dyskusji nad organizacją Walnego Zebrania Delegatów Oddziałów ustalono termin tegoż wyznaczyć na dzień 14-go czerwca r. b. w niedzielę o godz. 11-ej rano, prawo wstępu oprócz delegatów, przysługiwać będzie wszystkim członkom Związku posiadającym legitymacje członkowskie.

Następne zebranie Zarządu zdecydowano zwołać na dzień 13-go czerwca r. b. o godz. 5-ej po południu.

W wolnych wnioskach p. prezes Pytlewski zwrócił uwagę, że mąka sprowadzana z zagranicy jest droższa niż krajowa, następnie skutkiem transportu mąki wodą, ceny na mąkę kalkulują się znacznie wygodniej dla importerów.

Po wyczerpaniu dyskusji posiedzenie zakończono.

WYBORY DELEGATÓW ODDZIAŁOWYCH NA WALNE ZEBRANIE W WARSZAWIE.

Na zasadzie powyżej wzmiankowanej uchwały Zarządu Głównego Zw. z dnia 14 maja b. r. w sprawie ustalonego terminu Walnego Zebrania Delegatów na 14 czerwca r. b. t. j. w niedzielę o godz. 11 przed południem, Zarządy oddziałów winny jaknajśpieszniej zwoływać Ogólne Zebrania członków oddziałowych celem wyboru delegatów do Warszawy i udzielenia im odpowiedniej instrukcji.

Z związku z mającem nastąpić Walnem Zebraniem Delegatów — Zarząd Główny przesłał do wszystkich Oddziałów naszych następujący komunikat:

„Niniejszem zawiadamiamy, że na postawie uchwały Zarządu Głównego z dnia 14 maja r. b. — w dniu 14 czerwca 1925 r. w Warszawie, Nowy Świat 70 w lokalu Związku o godz. 11 p. poł. odbędzie się Waln e Zebranie Delegatów Oddziałów Związku, należy zwołać jaknajrychlej Ogólne Zebranie Członków Oddziału, celem wybrania delegatów oddziałowych i stosownie do art. 23 Statutu naszego, zakomunikować Zarządowi Głównemu nazwiska delegatów najpóźniej na tydzień przed Walnem Zebraniem.

Jednocześnie podkreślamy; ponieważ Statut Związku przewiduje Walne Zebranie Delegatów, jako najwyższą władzę instytucji, należy więc ściśle zastosować się do poniżej podanej instrukcji i przez wybór członków odpowiednich na reprezentantów przyczynić się do rozwoju Związku i młynarstwa polskiego:

1). Zgodnie z § 22 naszego Statutu na każdych 20 członków oddziałowych przypada jeden delegat; przyczem oddziały nie posiadające 20 członków wybierają jednego delegata.

2). Ilość delegatów normowana jest podług ilości członków oddziałowych faktycznych opłacających składki członkowskie za rok 1924 i zapisanych w Związku Głównym.

3). Delegatów na Zjazd wybiera Ogólne Zebranie członków oddziału. Niezwłocznie po wyborach Zarząd Oddziału winien przesłać Zarządowi Gł. listę wybranych delegatów ze wszelkiemi ewentualnemi wyjaśnieniami. Lista winna być podpisana conajmniej przez trzy osoby z pośród Zarządu lub RadyStarszych i nadesłana nie później niż na tydzień przed terminem Walnego Zebrania. Oddziały, które list takich Zarządowi Główn. nie prześlą, lub nie zaopatrzą przybyłych na Walne Zebranie w niezbędne zaświadczenia nie będą mogły być reprezentowane na zebraniu i delegaci oddziałów tych prawa głosowania mieć nie będą. Każdy delegat posiada jeden głos. W razie gdyby jakikolwiek delegat upoważniony był przez innego delegata do głosowania w jego zastępstwie — delegat taki winien posiadać pisemne upoważnienie od osoby za którą głosuje, poświadczone przez Zarząd Oddziału.

Podkreślając ważność Zjazdu Delegatów dla przyszłości organizacji naszej i młynarstwa polskiego w związku z koniecznością omówienia i powzięcia uchwał w szeregu doniosłego znaczenia kwestji — oddajemy pod pieczę Zarządów Oddziałów załatwienie tej ważnej sprawy i prosimy o dołożenie wszelkich starań, aby w oddziale zwołano we właściwym czasie Zebranie Ogólne i wybrano odpowiednich reprezentantów.

Porządek obrad:

1) zagajenie i wybór prezydjum,

2) zatwierdzenie bilansu za rok 1924,

3) sprawozdanie z działalności Związku w roku 1924,

4) wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

5) o działalności Spółdzielni Krydytowej Zw. Młyn. Pol.

6) organizacja oddziałów i wysokość składek członkowskich,

7) wolne wnioski.

Jednocześnie prosimy o podanie do wiadomości członków Oddziału na Zebraniu Ogólnem, iż wstęp na Zjazd poza delegatami oddziałowemi będą mieli tylko członkowie; kto więc z pośród członków oddziałowych nie opłacił jeszcze całkowitej składki człokowskiej za rok 1925, ma możność poprawienia tego, wpłacając należną sumę na zebraniu oddziałowem, a Zarząd Główny bezzwłocznie po otrzymaniu należytych kwot przesłanych przez Oddział wyśle tym członkom legitymacje członkowskie.

Dział gospodarczy.

TURBINA WODNA DLA DROBNYCH STACJI WODO-ELEKTRYCZNYCH.

Nowy typ instalacji turbinowej z pewnością zainteresuje właścicieli sił wodnych.

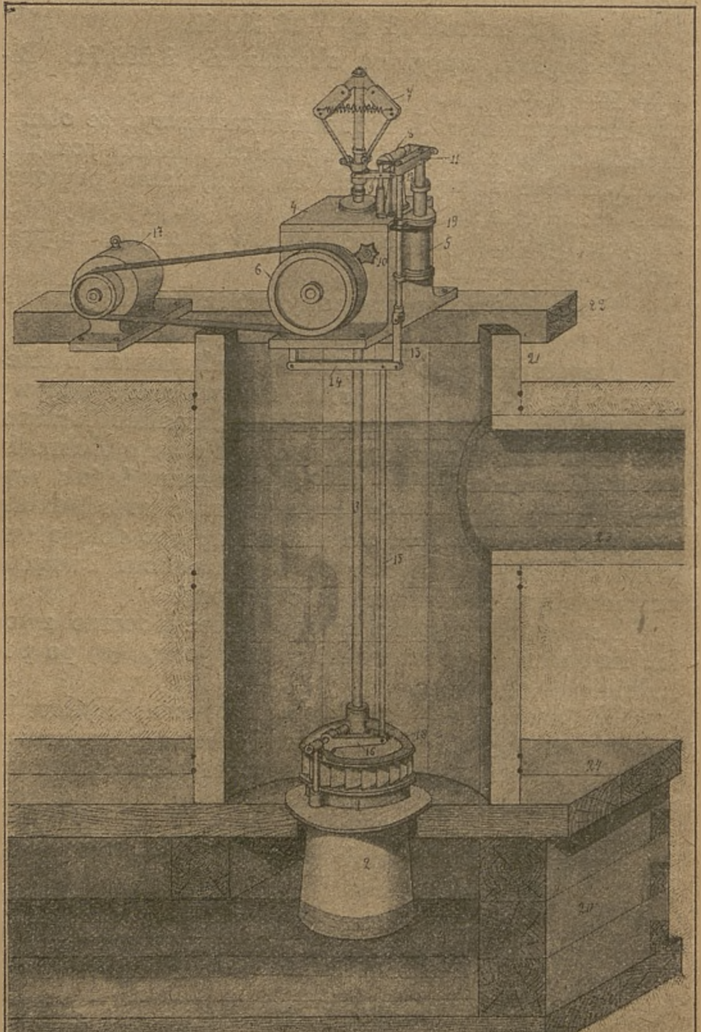
Wynalazca miał na względzie drobne instalacje oświetleniowe, dla których dotychczas istniejące na rynku maszyny są zbyt drogie, zajmują dużo przestrzeni i przy instalowaniu pociągają znacz e koszty nakładowe. Nowa konstrukcja ma specjalne znaczenie dla młynów, majątków, wsi i t. d.

Ilość wody, zużywana na oświetlenie młyna i mieszkania przy nim, jest tak nieznaczna, że zupełnie nie wpływa na ogólną produkcyjność młyna. Leżałoby zatem w interesie każdego właściciela mieć bezpłatne światło. Światło elektryczne nie tylko uwalnia od troski i kłopotów, związanych z dostawą i użyciem nafty, ale daje nieobliczalne korzyści, umożliwiając zaprowadzenie porządku, kontroli, czystości, zmniejsza kradzieże, wypadki pożaru i t. d.

Każdy z pp. młynarzy wie o tem dobrze, jednakże rozpowszechnienie elektrycznego światła na młynach idzie bardzo wolno. Dotychczasowe próby nie zawsze były pomyślne, a to wskutek następujących przyczyn. Z powodu dotychczasowej drożyzny maszyn, najczęściej dynamo uruchomiane bywa od wału transmisyjnego. Jeżeli turbina pracuje bez regulatora automatycznego, to bieg wału staje się za mało równym dla światła. Z tej racji powstają stałe migotanie, zbytnie rozżarzanie się lampek, następnie znowu przygasanie, przepalanie się bezpieczników, potem zupełna ciemność. W czasie przymusowego lub umyślnego zatrzymania, tak samo ciemności zalegają młyn. Tego rodzaju niespodzianki bardzo ujemnie wpływają na produkcję, denerwując w wysokim stopniu obsługę. Nie należy przeto dziwić się, że przy takich urządzeniach niektóre młyny przeszły z powrotem na naftę, która i tak stale musiała być w pogotowiu.

Obecna konstrukcja umożliwia wprowadzenie światła na innych podstawach, czem radykalnie usuwa wyżej podane braki. Nie wymagając wielkich nakładów instalacyjnych, daje światło, niezależne od ruchu młyna, stosując przytem regulację samoczynną, sprowadza obsługę tylko do dwóch czynności: puszczeniem urządzenia w ruch wieczorem i zatrzymania rano.

Dołączony rysuneczek wyjaśnia zasady tej nowej instalacji.

Widzimy tu na dole zrąb z bali drewnianych, ułożonych na podłodze, która została ufundowana na kilka cali niżej dolnego lustra wody. Na podłodze, przykrywającej zrąb, ustawiono beczkę o średnicy w świetle około 1 metra.

Beczka ta tworzy komorę, w której stoi turbina, a dalszy zrąb, tworzący wydłużoną skrzynię,

służy do odprowadzenia wody turbiny. Woda ta ma swobodny odpływ przez lewy otwarty koniec zrębu.

Dopływ wody z górnego lustra odbywa się rurą poziomą, widoczną na rysunku z prawej strony. Wszystko razem ułożone jest w odpowiednim ziemnym wykopie, który po skończonej robocie został z powrotem zasypany w ten sposób, że tylko prawy koniec rury dopływowej i lewy koniec skrzyni odpływowej mają bezpośrednie połączenie z wodą.

Na dwuch beleczkach, ułożonych na górnym brzegu beczki, pionowo nad turbiną, stoi skrzynka żeliwna. Skrzynka ta jest główną nowością całej konstrukcji. W jej wnętrzu i na powierzchni są precyzyjnie zmontowane i zebrane w jedną całość następujące części i aparaty:

1. czop pierścieniowy kulkowy dla wału turbinowego, dwa pionowe łożyska dla tegoż wału, łożyska dla wału poziomego;

2. przekładnia trybowa stożkowa;

3. cylinder regulatora samoczynnego (serwomotor);

4. pompka do regulatora;

5. regulator odśrodkowy i

6. przyrząd do ręcznej regulacji.

Skrzynka, hermetycznie zamknięta, napełniona jest oliwą, tak, że części trące się mają stałe obfite smarowanie.

Z jednego z boków skrzynki wysuwa się koniec wałka poziomego dla osadzenia na nim koła pasowego, które robi około 800 obrotów na minutę i służy do uruchomienia dynamo. Brak miejsca nie pozwala nam bliżej rozejrzeć się w konstrukcji, która, jako zgłoszona do patentu, obecnie tajemnicy nie przedstawia.

Podjęcie budowy tych turbin przez znaną w kraju pierwszorzędną fabrykę, świadczy dodatnio o wartości fabrykatu.

Obecnie wykonywany typ może być stosowany bez specjalnych przeróbek do spadu od 1 do 3 mt., rozwija przytem od 1 do 4 k. m. Energja 1 konia wystarcza na 30 lampek elektrycznych, więc wystarcza dla oświetlenia młyna i mieszkania.

Ilość zużywanej wody, zależnie od spadu, od 100 do 140 l. na sekundę. Przy pracy na niepełne światło ilość wody automatycznie zmniejsza się, równając się kilku litrom przy chodzie luzem.

Koszt turbinki w pełnym komplecie od 2 do 3 tys. zł. Koszt instalacyjny na miejscu rzadko przewyższa 500 złotych. Powierzchnia nad beczką, potrzebna dla ustawienia dynamo, tablicy rozdzielczej i t. p., około 2—3 mtr. kw. O ile beczka nie może być ustawiona w podłodze młyna, nad nią należy postawic budkę, pokrytą dachem.

Pożądanem jest zamiast drzewa użyć dla budowy kom ry i kanałów betonu, co mało zwiększa koszty, a da ustawienie znacznie trwalsze i solidniejsze.

Rynek zbożowy.

	15/V	22/V	29/V	UWAGI
Warszawa				
Pszenica	40.00	38.50	—	fr. st. załadowcza
żyto	34.00	32.50	30.00	" " "
mąka pszenna niemiecka	—	49.50	—	*) loco Warszawa.
otręby żytnie	24.00	23.00	23 00*)	
jęczmień (browarny)	30.00	34.00	35.50	fr. st. załadowcza
owies	29.00	30.00	31.00	" " "
Poznań				
pszenica	38.—	37.00	36.00	loco Poznań
żyto	30.—	29 50	29.50	" "
jęczmień	26.00	31.50	32.50	" "
owies	30.00	28.00	30.00	" "
mąka żytnia 70%, z workami	41.00	40.50	41.00	" "
otręby żytnie	22,50	23.00	22.50	" "
Lwów				
pszenica	41.—	40.00	—	loco Lwów
żyto	32.00	31.50	30.50	" "
jęczmień	35.50	37.50	38.00	" "
owies	28.00	27.50	28.50	" "
otręby żytnie	—	—	—	" "

*) Ceny podane za 100 kgr.

Rynek pieniężny.

14/V — 30/V 1925.

	14/V	17/V	20/V	25/V	30/V
Dolary St. Zjedn.	5,18	5,18	5,17	5,17½	5,18½
Funty angielskie	25,20	24,90	25,10	25,00	25,26
Franki szwajcarskie (za 100 fr.) . .	100,60	100,40	100,50	100,45	100,60
„ francuskie (za 100 fr.) . . .	27,00	27,00	26,80	26,60	26,30
Korony czeskie (za 100 kor.) . . .	15,40	15,20	15,30	15,44	15,42

Poradnik gospodarski.

EPIDEMJA RÓŻYCY ŚWIŃ.

Rok rocznie w letnich miesiącach występują choroby epidemicznie grasujące i dziesiątkujące naszą trzodę chlewną. Z uwagi, że najbardziej niebezpieczną chorobą jest t. zw. różyca, o niej chcemy podzielić się z czytelnikami posiadanemi informacjami.

Różyca świń jest choroba nietylko u nas występująca, grasuje ona we wszystkich państwach Europy.

Najczęściej chorobie tej podlegają świnie od 3-ch do 12 miesięcy, rzadziej starsze świnie importowane Intfolk, Jorkshiry i ich produkty krzyżowania.

Natomiast świnie zwyczajne bez domieszki krwi szlachetnej najbardziej są odporne na zarażenie się różycą. Różyca świń będąca chorobą zakaźna wywołana jest przez drobnoustrój (mikrob) okiem gołem niedostrzegalny, a w istocie przedstawiający się w postaci laseczki prostej lub nieco zgiętej w rodzaju przecinka. W miejscowościach gdzie epidemja różycy panowała lub gdzie stale się powtarza corocznie, laseczniki znajdują się w ziemi i wodzie w olbrzymich ilościach.

Świnie przez zjadanie ziemi i picie wody skażonej lasecznikami, a następnie przez spożywanie zakażonego kału i moczu w stajniach, podwórzach i oborach, jak również przez spożywanie części zwierząt padłych, zarażają się różycą.

Zarażone świnie tracą apetyt, wymiotują, temperatura wewnętrza ciała dochodzi do 43 stopni przy równoczesnych objawach nerwowych, posmutnieniu, senności, upadku sił, kurczy mięśniowych i mlaskania zębami. Spojówki oka są ciemno-czerwone zabarwione, obrzmiałe. Na miejscach słabo owłosionych występują w dwa dni od początku choroby plamy początkowo jasno-czerwone, później ciemnoczerwone. Wypadkach szybkiego przebiegu choroby może być brak owych plam, występują one jednak po śmierci — choroba trwa naogół od 2 — 6 dni, w wypadkch piorunujących śmierć następuje po upływie 24 godzin.

W chorych sztukach najbardziej są zaatakowane części jak śledziona, nerki i wątroba, mniej zaś krew.

Śmiertelność w wypadkach braku pomocy, dochodzi od 70 — 80 proc.; straty wskutek tego dochodzą do wysokich kwot i niszczą w znacznym stopniu hodowlę świń.

Tępienie różycy świń polega z jednej strony na wykonaniu przepisów policyjno weterynaryjnych, z drugiej zaś strony na systematycznem szczepieniu ochronnem, gdyż żadne środki lekarskie przy tej chorobie nie są wstanie pomóc.

Przepisy policyjno-weterynaryjne są: zawiadomienia o wybuchłej chorobie, ilości chorych świń, odseparowanie zdrowych sztuk od chorych, przymusowe szczepienie, rzeź świń chorych i podejrzanych może odbywać się tylko przy interwencji lekarza weterynaryjnego względnie oglądacza miejscowego. Spożytkowanie części świń chorych i podejrzanych o zarazę zależy od orzeczenia lekarza weterynaryjnego, którego należy zawezwać.

W okolicach, które bywają nawiedzane różycą zaleca się w celu zapobieżenia pojawieniu się tej zarazy stosowanie szczepień ochronnych; używanych już dzisiaj wielokrotnie.

Szczepionek potrzebnych można nabyć w spółdzielczym Związku Ziemian w Warszawie, ul. Kopernika 30, 2) w laboratorjum D-ra. Serkowskiego Ś-to Krzyska 16 i 3) w Państwowym Zakładzie badań Surowic — przy ul. Chocimskiej 24.

Zwracamy uwagę Sz. Prenumeratorów, że „Młynarza Polskiego“ będziemy nadal przesyłać tylko tym wszystkim dotychczasowym odbiorcom naszego pisma, którzy uiścili prenumeratę całkowicie za rok 1924.

Kto więc z p.p. prenumeratorów dotychczas nie uregulował zaległości prosimy o terminowe i śpieszne nadesłanie jej na nasze konto w Państw. Kasie Oszczędności Nr. 1615. Prenumerata wynosi dla członków Zw. Młyn. Pol. kwartalnie zł. 4 — dla nie członków zł. 6.

Redaktor: **Marjan Rutkowski.** Wydawca: **Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski).**